

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes szám ára 10 kr.)

Kiadó-tulajdonosok: Lukács Ödön és Vitéz Mihály.

Előfizetési árak:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Szükségelt írások és kiadói hivatali
hiva lap számlái minden tárgyhoz külön
díjazás, így különösen a hirdetések és
sajátos felhívások, hirdetések, a
a helybeli tel. felkérés lak.
Bérmunkások levelek csak lementkez-
ni fogadhatók, az
A kértnek van szándék vissza.
Kiadó-hivatal.
Minden pénzügyi ügy, egy előfizet-
től, mint hirdetés díjak.
Vitéz Mihály pariznakhoz.
Kereskedő iratok, iratok, iratok.

Hirdetési díjak:
Minden 4 hasáboz postai-együtt
1000 forint 5 kr., előfizetési 4 kr.
Tudományos hirdetések többnyire be-
tétel, kedvezőbb feltételek alatt se-
külömb.
Minden egyes beiktatás után kiadói-
díjak 30 kr.
A nyilatkozat minden három hasáboz
garmond-sor díja 30 kr.
Az előfizetők, a hirdetések meg-
számlálásánál, 20% nyit kedvezmény-
ben részesülnek.

Előfizetési felhívás

„SZABOLCS”

V. évi folyamára.

Alfölirott társulat átlátván azt, hogy ugy anyagi, mint szellemi tekintetben a „SZABOLCS” életre való, elhatározta annak fenntartását a jövőre is.

E lap munkatársai oly erők, kik nemcsak megyei, hanem országos körben is ismeretesek, s részben elismert tekintélyek. Nevezetesebb munkatársaink közül bírtak vagyunk fel- említeni a következőket: Illyés Bálint, Kóródy Sándor, dr. Mitrovics Gyula, Vitéz Mihály, Dharázs (irodalmi név), Pataki Árpád, Pazár István, Zalánfi, Csák Jenő stb. Hiszszük, hogy e nevek elég biztosítékot nyujtanak a jövőre nézve.

A mi az anyagi oldalt illeti, itt már a közönség meleg, eddig is tapasztalt részvételére számolunk, csakis ez által emelhetvén lapunkat dhajtott színvonalra.

Fel fogunk ezutánra is ölelni minden megyei érdeket, ezek közül rovatot nyitunk közelebb a nyir- vizek lecsapolása feletti eszmecsere- nék, minélgyva felkérjük a szak- értőket e fontos ügy szellőztetésére.

Lapunk iránya s alakja marad az eddigi, valamint az előfizetési ár is.

Egész évre 4 frt.
Félévre . . . 2 „
Évnyegyedre 1 „

Kiadó hivatalunk n.-debreczenit- eza 1470 számú Figezky féle házánál van. Kérjük a t. közönséget ugy az előfizetéseket, mint a hirdetésekot oda küldeni.

TÁRCZA.

Mutatvány

Dr Dobránszky Péternek:

„Emlékhangok, a székelyföldről” címü művéből.

IV.

Bodok. — Mezei élet. — Levegő aczébból. — Más vi- lag. — A torjai búdos barlang. — Mire való a borog? — A kik elaiszanak — örökre. — Egy gyemantdarab. — A szent Anna tava. — Hogy beszél az Isten? — Hopp. — hopp. — A rom. — A sáskalád. — Alodoms. — Szózat. — Keresztény utazás. — A „ste- gerszent” lucatja. — Elő képek. — Tüsnéd. — So- lyomfészkek. — Szárjában. . . .

A széles völgy, melynek északnyugati zuga- ban Szepsi Sz.-ni-György fekszik, mind job- ban összeszorul, a mint az it közelebb visz Tüsnéd felé. A hegysorok mind a két oldalán előre nyomulnak. Lombos erdők zöld pártásta borul a hegyetek változatos idomaira és a kékló légszövet látolya alatt összeolvad a zöld és kék szín üde harmóniába, mintha a remény és hűség ölelkezne össze. Egy jó órája le- het, miota Szent-Györgyöt elhagytuk. Az or- szágtúli jobbra egy negyed órányi távolban Bodok mosolyog reánk fehér házoraival, ki- magasló tornya, mintha szives köszöntést kü- denne felénk. Az a község ez, mely felett, zöl- dekedő hegyek elomlók a jöfő borviz fakad, üdülést adja a szomszások és kegyerent any- nyi szegény borvizet embernek, a ki nyirkogó

Lapunk felelős szerkesztőjének ne- vét újvi számunk hozandja.

Tisztelettel
A „SZABOLCS”
újból alakult lap-kiadó-társulata.

Karácsony napján 1875.

Ma született a megváltó és a sza- badító!
Óh, mily keserű érzelmekkel vegyül ma a karácsonyi öröm!

A jászol-bölcös felett megjelenő angyalok a „békesség” zengedeztek és hirdettek nagy örömet, „mely az egész népnek öröme lészén!”

Ez öröm 1875 év mulva fájó keserű- séggé változott!

Óh nép! Hol vagyon oly ház, hol teljes lehetne a karácsonyi öröm? . . .

A Krisztus születése után 1875. év- vel gondoskodtak az emberek elég mulat- ságról számokra! Örüljetekek férfiak! és „tánczoltatok lányok! tánczoltatok!”

Örüljetekek! A „szabadelv” jutott im- már diadalra! Sokat, sokat szüszendtek és küzdöttek egykor ennek kivívásáért! Lá- thatok körötökben vészben és viharban megtépett és edzett alakokat. Ez karját, amaz lábát hozta érte áldozatul, itt-ott egy sebhely, egy mély torradás utal a kitű- dőkre, kik a szabadelvűségért ontották véreket!

Balगत kor, kislekít emberek! . . . Most egy tollonással van elérve mindez! Egy tollonással elérve mindez, melyet az a sok elítélésre méltó ábrándozó karddal akart beírni a történelem könyvébe.

„Békesség tinektek!” — Most a béke százada van, nem hull piros vér, csak fe- kete tinta! . . . S többet ért-e az a bíbor fény, mely a felkelő nap sugarait a sza- badságvértől pirosó hajnalává változ- tatta? Ne hidjetekek! Ma fekete foltok hir- detik az emberiség jövőjét! Sötét tenta csepppek, emlékeztetre méltó gyászos foltok hazánk történetében!

Megvan a „karácsonyi öröm”, „tán- czoltatok lányok, tánczoltatok!” Zenéről is gondoskodva van!

És van-e lelkesítőbb zene, mint a dob pergése?

Ti bösök! Kiket egykor a dobpergése vezérelt diadalról diadal, győzelemhez szokott tépett zászlók alatt, emésztő csatá- kon! ti tudjátok, ti tudhatjátok, mily ha- tása van a lelkesítő dobpergésének! . . . Lelesüljetekek! most is hallhattok ilyet eleget!

S mily kényelmes, hogy most még fáradnod sem kell, oda viszik e zenét he- lyedbe! ott titik házad, ablakod előtt, ud- varodon: „egy kettő, ki ad többet érte?”

És a magyar nép ugy lelkesül, hogy csak ugy hull a könny szeméből!

„Békesség tinektek!” Hiszen kará- csonyi öröm van most! Nohát csak örül- jünk! Most van rá jó idő!

De hogy a reménynek, szabadsátnak ünnepe legyen legalább egyhangunk, mely illő legyen e magasos ünnepe örö- méhez: csak azt kívánjuk t. olvasóinknak, hogy a „messiás”-ok keletkezésének eme korában legyen már legalább egy, ki a népnek meghozza a karácsonyi békét és örömet.

Eljenek a megváltás ünnepe csece- möjéhez hozzát drága remények, s hozzák meg azok hazánknak a beteljesülős boldo- gító gyümölcseit!

Csák Jenő.

KÖZÜCEK.

A közönség érdekében.

A tisztelt olvasó közönség érdekében szükségeseink látjuk az „Önállás” címü bizo- sítási és hitelintézetet, — melynek központi m- ködsége Budapestben már az 1875-ik évi július hóban megkezdett: — alapon ismerteni.

Ezen intézet célul tűzte magának a ki- birtokosság és iparos polgártársaink érdekeit előmozdítani, a lehető legelőcsőbb kölcsön tőkék megszerzése által az üresidőket karmait közül gazda iparos és kereskedőnek kiszabadítani s így nemzetgazdaságunkat a lehető legnagyobb érvellyel fejleszteni.

A központi igazgatóság ennek létesithe- tése céljából akként intézkedett, hogy — egyelőre a nagyobb megyék székvárosaiban fiók intézeteket állít fel, mely intézetek a miniszterileg megerősített alapszabályainak értelmében megalakultnak tekintetnek, ha:

Bodokon túl már emelkedni kezd az ut. A völgy mind jobban szűkül és zöld bársony szőnyegként húzódik fel a hegyek ölen, melyen az Óltanygós vizsgálata fűződik át.

Elértük Öltöszemet és a mint kiértünk bele, mintha csak elváltók volna a levegőt, oly mássá változott. Lenn a szélesebb völgyben még langyosabb, enyhébb, puhább a levegő; itt a közelebbre vonult hegyek kapujánál, mintha az a másik melegebb világ bántuk meg- sögöt bezárult volna, a lég egyszerre megcsip- tüdönket, feléleszt a porban, melegben, törö- desben lankadt tagokat, megnyitja az ember porszürkít szemét, a kedély kiderül és a lélek azt sem tudja mit csináljon megfodott jó kedvében. Lehelteünk könnyű, tiszta, mintha emelkednénk fel a magasba, mint a szálló felho: elakarnók nyelni egy lehelletre az egész — lékört. Ilyen a havasi levegő. Körülöttünk illatár terjedő üdvöletképen a havasi virágy ezerszép helyeiből és a csapongó szellő bal- zamos hullámokban fúroszt, elhordva a fen- veses ország ajándékát. Szinte újjászülettünk.

Balközen a kedves málnás fűrdő marad el, odasimulva szerényen az erdő-koszorus hegység lábához. A tükörfészta Ólt. örvénylős kizes fűrdő bájába, összevissza csokogtatva le- jetelek el, zuga biva hagyván oda a pillanat letűnt élvét. Üdvözlend intogé hozzánk a to- vamaradó völgy, mintha búcsúszókat hit- tene, vagy mintha reményt küldene — a vi- szontlátásra. A hegyek mintha megindultak volna, mind közelebb jönnek és szorosabban ölelnek körülre. Az ut már magasan visz a rohanó Ólt zuhatagos habjátéka felett. Lenn a mely völgy szük tisztásain egy-egy éhes jó-

200 darab 100 frtos részvény azon székhely területén el lett helyezve.

Ezen részvények után az intézet 8% kamatot biztosít évenként; az első 3 üzleti év számadásainak lezárása után pedig a rész- vények a tiszta nyeresémen arányához mérten visszasorsoltatnak, a midőn is az első soros- lásnál már 110 frt, a másodiknál 115 frt, és így minden évben 5 frttal több fizetettik visza- a részvényesnek, egészen addig, míg a részvény értéke 150 frtra nem emelkedik.

Minden részvényes az aláírások 5 frtot felet készpénzben szervezési költség fejében, azután pedig 10 hónapát 10 frtos részlet- ben fizeti le a 100 frtot; megengedtetik azon- ban a részvényeseknek, hogy az első 10 frtyi részlet készpénzbeli letéztése után a fennmar- radt 90 frtot egy aláírású váltóval is fede- hetik, melyet 3 havi 10%-es törlesztéssel és 10% kamattal kiegyelintet.

Az „Önállás” működési köre kiterjed: az életbiztosítás minden nemreire és a kölcsön üzletre.

Fiók intézetei — mint a milyet itt vá- rosunkba is czélba vett létesíteni — minde- zekkel fognak ugyan foglalkozni, de a legna- gyobb figyelem a középosztály pénzükségei- tén, gyorsan és ócsón leendő segítségre fog irányoztatni.

Minden más intézetek felett előnye van ezen intézetnek, mert: azon kívül, hogy a legelőcsőbb — 10% — minden más díj hozzá számításának kizárásával — a legkönyvebben is eszközölhető nála kölcsön, ugyanis: a fiók intézet bírdó választvány által hitelképesnek találó kölcsönöz, hitelképessége arányához mér- ten minden kezés nélkül kap kölcsönt, még ha n ő is, csupán egy aláírású váltóra — ha nő kötvényre.

Mint hogy az intézet csupán részvénye- seinek ad kölcsönt és a hitel-egylet egyes ol- tagainak, kik életbiztosítás által váltak az intézet tagjaivá és legalább 500 frt erejéig biztosítvák, ez által az intézet oly helyzetbe jut, hogy önönagától segíeye s tartja fenn folytonosan annyival inkább, hogy mindazon poljtokek, melyek a vidékből befolytak, akár biztosítás, akár kamat, vagy tőkebeli befize- tésnek legyenek is azok, mindig egészen a fiókintézet pénztárába maradnak s onnan kölcsönkép ismét kiosztatnak, sőt szükség esetén a központi bank gondosodik, hogy a fiókban- kok fenakadást ne szenvedjenek.

Az „Önállás” mint biztosító intézet szintén előnye van többi biztosító intézetek felett, mert: részvényei időről időre visszasorsolván, biztosítottai válnak az intézet tulajdonosává s azon időtől, a mint utolsó részvénye is vissza- váltatott, az összes nyeresémen osztályosai le- denek.

Ezen intézet életre valósga mellett fé-

szág pófázza mohón az illatos fűvet, a mere- kedő lejtőkön pedig egy-egy tetelien kecske kapaszkodik a lecsügő lomb után.

Jobbfelel Bükkszádon túl bukkós erdőta- karójával az a hegy emeli kupját a hegyek övezetéből, a melyre szerkesz atyánkja mut- tat, megmagyarázván, hogy a hol az a szá- rar, sziklás kopárság világít ki a zöld erők lombos keretéből, az ott a torjai búdos bar- lang. Mi ezt ugyan jól tudtuk, mert alig hogy négy nappal előbb jártunk azon a helyen és magunk is megizeltük a jó kengőzt, mely e barlangból szállong; azonban szerettük volna hallani a nép beszédét és gondolkodását a csudabarlangról és figyelmesen hallgatók ciceron- nekát. El is mondta a jó atyafi, hogy az a barlang mi mindent mivel: gyógyit is nyomo- rókokat, súlyosoket, közsvényeseket és szem- félyököket, hanem meg is oli az embert — ha akartja. — Nem kell egyéb hozzá, csak fe- lészéked bele szeljen az ember és aztán el- küldi — örökre. Ha valamelyik házasfél össze- kecczen eljete párjával és neki buszja ma- gát, hát csak olmegeen a búdos barlangba és felékszik: akkor aztán nem busul többet. Az atyafi ezen beszéde teljesen megfelelt annak, a mit én is a barlang nyílásánál saját szemem- mel láttam. Nekem ugyanis sajtúntek azok a két-három óles hosszú horgok ott a barlang nyílásánál és kérdettem a felügyelőket ott álló embertől, hogy mirevalók azok a szálas horgok? „Hát instálom, kihuzok vele, a ki belehal.” Hát aztán gyakran fordul elő olyan eset? — kérdém tovább. „Biz” instálom meg- esik a, az idén is négyet huzunk ki.” Mind olyanok voltak, a kik elbúsultak magokat és sem, magoknak sem életök párjának nem akar-

nyes bizonyított az okmányok, hogy már eddig is több helyütt megalakultak fők intézetek, így Kisújszállás igen rövid idő alatt az iparos és gazda közönség belátva ezen intézet helyes irányát és szükségét, 1060 év részvény irtak alá még a múlt hóban s így már Január 1-én 106,000 fr alappal meg is kezdte működését.

Összefoglalva nemzet viszonyainkat, különösen pedig azt, hogy közép osztályunk csaknem kivétel nélkül az uszások szorításának vannak kitéve, látva továbbá azt, hogy hazai intézetünk között ezen egy az, a mely helyes irányba kezdte működését, ezen egy az, a mely ha a megkezdett irányba kifejlődik, hivatva van közép osztályunk nyomorán segíteni, — bátran, jó lélekkel merem polgártársaim figyelmébe ajánlani.

Tudtomlan Tóth György ur, mint az „Ön állás” vezérigazgatósága által kiküldött szervező, már a szervezés meg is kezdette, s eddig is többen irtak alá polgártársaink közül.

Mikócz József.

CSARNOK.

HIMNUS. *)

Igazságunk szent Istene! —
Fohászkodván letérdelek,
E néma földre, — siad!
Hol népjegért küzdöttenek —
Még vércseppek pirosának —
Még a csaták emléke áll —
S a bajnokok sírgödőin
Halványan pislog a halál. —

Nép szabadság szent Istene! —
Midőn teremtéd a magyart,
Mért a lánczot szét nem törtéd,
Mely most bennünket kötve tart?
A zsarnokság kódét napod
Ságára mért nem őrzi el,
Mely e nyomorral küzködő
Hazára lángvihart lehel? . . .

Magyar hazáknak Istene.
Ki a világot alkotád! —
Emeld ki a lánczok közül
A gyarlóság szegény fiát;
kezednek áldott műve mind
Mi jót a földön ismerünk,
Ha vétettünk is ellened —
Ozd meg kegyelmedet velünk.

Népek királya, Istene! .
Ki a bűnt el nem nésheted. —
Villámot lángja gyujtasz meg,
Előnkbe a szövegetek,
Hogy a mi pályát földi szem
Bé nem lát a bűn fátalón: —
Világosíts meg nekünk
A ránk börtölő éjszakán. —

Küzdelminkre vérború
Nehézkedett a megbukás! .
Híjjába, . . . a hős küzdelem,
Bábrájait letépte más!
Elvért csatákon, harmezmen
Ha egytől egyig elhalánk —
Nem várna most a zsarnokság
Sulyos, nehéz bilincse ránk.

Ha vétek üt a hoának
Köblében, csak az ülhett,
Hogy lángolva szerettek ök
Jogot, hazát és nemzetet!

*) Kéziratban eddig kéziratosan bevert verset, melynek minden egyes sorát lángoló haszonszeretlet lengi át; — kar lett volna kéziratosan elvezetnie. Csak azt sajnáljuk, hogy a költő nem kezdte barátnak sem ismeri. S így azt nem is igen fogjuk ösmerni soha. Szek.

S mint a gyász, via felett lebeg,
Míg a szemant fanekre száll,
A legduzzabb tökély bukik,
S jutalmát a gaszág talál.

Isten! . . . szabadság Istene! —
Ki a madárnak is szabad
Röplést engedél a nagy
S tágas felhővilág alatt,
Az ember, szent kezednek
Remek műve, ez lenne már
Ki tal ne lépe a keskeny
Határkörön, mint a madár? . . .

Isten hozzád fohászkodom
Nép és igazság Istene,
Büntesd keményen azt, ki tesz
Törvényeidnek ellene!

Bárdal kezdőkben — mely alatt
Elvérezenek a nemzetek.

Nem kérem én hogy a világ
Térdd előttünk hajtsa meg
De félek, . . . hogy verünk is
Kiszívják a pogány . . .
Tervök pokol terv, — lelkőkön
A népek átoksúlya ég
S e sátn fajtól óh magyar
Tudhatós éjöt reménylen még! ?

Isten! ki a felhők felett
Uralkodol, kinek keze
Megrázza a földet, ha kell,
Törvény, igazság Istene!
Idézd fel a véres napot
Melyen szerencsén elborult
S vesd mérlegbe kérék e
Nemzetnek a győzelméi sulyt!

És nagy jász e nép és szabad
Mint elődei valának,
Ajkárol hozzád dal s ima
Magasztos nyelven hangzanak
Törvényt, jogot, tisztelni fog,
Bűnt önként gyűlöltet tart
Hatalmaságok Istene
Emeld, emeld fel a magyart!

Ónod, 1860. Nov. 10.
Közi: Mikócz József.

Helynév magyarázatok.

(Rész-Estel Sándor „Helynevek magyarázója” című gyűjteményéből.)

Margitszirt, a Vág regényes partján szikla. A nép ajkán ők monda szerint élt itt egykor több század előtt, a közel fekvő Sztracsón helységben egy szép és fiatal özvegy, ki mindent elkövetett, hogy a helységnek kitűnbő ifju legényeit hálgóba kerítse. Az özvegy tehetős volt. Egy ifju barna legény mindennap, valahányszor a mezőről hazra tért, mindenkor eljárt az özvegy ablaka alá; de nem a dus asszony vonta őt a házhoz, hanem annak szegény mostoha leánya, — Margit. Az özvegy soká azt hitte, hogy a látogatók őt illetik; édes szavakkal hitva be az ifjút, jó vacsorát, jó bort tett eléje, és annyi sziveséggel halmozta el, hogy így megértése vele szerelmét és nyilatkozott. Az ifju elment több-nyire a házhoz, s feltette, hogy rövid idő múlva megkeri a — leány kezét. E tervelgetések és előkészületeknek eredménye az lett, hogy egy napon, midőn mindhármán az asztalnál ülnek, az ifju csakugyan nyilatkozni kezdett: de bár szavait az özvegyhez intézte, kezével Margit keze után nyúlt, s azt hűvel vonván ajkához, így szólt: „Emgetem ez életben csak e kéz fog boldogítani.” Az özvegy csak ekkor

látható, a tapintható és elragadó szent természet tüncnyéibe öltözve.

Még előtte a kép, soha nem feledem el. A „természettörvényszak” serege, nő és férfi egyenes ereszkedett le a hegyek lejtőin a szent tó tükrehez. Mi már Bükkszád felől jöve, lenn voltunk és a tó partját állt körbe. Egy rész Tusnádfelől jött, más töredék pedig a torjai bődös felől. A visszhangos erdőben a tévelygő „hopp-hoppoztak” és a ruganyos lég renge emelte a szózatot hangokat. A tó tulsó, szemben levő partján valami 800 lépnányi távolban tarka csoportok tűnédtek fel: — a rengetegből kibontakozó erőkör. Egymást megpillantva, riadó üdvkiáltásokkal küldték egymásnak a tó csendesen rengő tükörén át és a visszhang megszűnésorozó örömvilágainak hasonlított. Tusnádfelől messze hangok dörögtek alá az ormokról. . . . Van a ki a tó vízét izeli, mint magam is. E víz, bár éles, szúrós a levegő, olyan légymeg volt, hogy alig lehetett inni. A minerológus és a tó partjára települve kálipált a trachydarabokon és szépen kikerekítve rakta gyűjtőfűlkájába az életört ásványdarabokat. Mások fenýóvízzel melengelték csordultig iazadt, aztán pedig áthált valójukat. Tovább a kápolna romdőlékénél, a hova buscus nép zarándokolt egykor, de befertőzvényt tisztaltalan üzemelivel a szent-hegy táját, most már csak romja és emléke áll a kápolnának és bucsujáróknak, e romoknál pedig új üdülést és erőt keres az éhes fázó csapat.

Egy tusnádi vendégios rakta ki terített asztalaira hideg sültjeit, borait, és mint a sáskahad nem mivelv őrü pusztítást, mint e falánk népség, mely a cigány módjára éhes is

érték meg a dolgot: a keblében dúló vihart leközdve, az ifjut ezután is szivesen fogadta, de alig távozott az el, sértett lénykesége dühével parancsolta meg, hogy a leány podgyászolva össze ruháit, s menjen rokonaihoz. Alig kezdett a hajnal szürkülni, midőn az árva Margit elhagyta az özvegy házáit, fájdalmasan merengett a folyómból falmeredésekben emelkedő sziklarétegek, midőn mögötte az özvegy — sőt árny képeben — közegett, elvonult egy sziklaréteg mögé, s midőn a szerencsétlen leány e sziklán állt, gyorsan mellé ugorva, mélysébe taszítja. A szírtet megjelölte a nép s maig beszéli róla e mondat, melyből az derül ki, hogy nevét is az ártatlan szű nevére nevezték el: Margitszirtnek.

Nagy Pál sírja. Nenzetiségünk megmentésének első bajnok Nagy Pál, született Felső-Bükön Sopronmegyében, 1797-ben. Részt vett a francziák elleni táborozásban. 1807-ben országgyűlési követ lett, s szónoki tehetsége miatt rendkívüli tetszésben részesült. 1825-ben a magyar tud. akadémia megalapítása körül lelkesítő szavainak legnagyobb érdeme volt. 1857. márczius 26-án Bécsben halt meg. Tetemei a felső-bükki sírkertben nyugsznak. Berzeinyi már 1807-ben ily lelkes felkeltést intézett hozzá:

„Láttalak fényes hadi öltözetben,
Láttalak országunk ragyogó gyűlésén:
Ott merő Hektort s Kimiszt mutattál,
Itt Cicerónk vagy.”

Őz atyáink között fiatal korodban
Pálma ágakkal koszorús fejedre,
A kitűnbő magas elme s lelek
Egi sugárt von.

Nagy, midőn tündérröpirádra szóktél,
Nagy, hazánk kormányvezető tanácsán,
Itt az Erdempolcz! ez az égnek utja,
S régi magyar dísz.

(Vége köv.)

ÜDONSÁGOK.

(1) Miután tetemes hátrányok mutatkoznak az előzetesi s hirdetési díjak befizetésében: ezennel komolyan figyelmeztetjük az illetőket, hogy az 1876-ik év jan. 1-től kezdve a hátrányban levők utánvett lapokkal fognak megkeresetni, miert is, hogy az ékelt okozandó költségeket megkíméljék, kéretnek hátrányait a jelzett időig okvetlen megküldeni.

(2) A karácsonyi napok itt lévén, mit kívánhatnánk üdvöseléttel tisztelt olvasóinknak, mint boldog, meglepéddel ünneplést! E napok alatt úgyis megszűnik minden hajtsa, mely a sokszorosan zaklatott nép vagoni léte ellen intéztetik. — Szülessenek ma valóban megváltó eszmék és gondolatok, melyek szabadságuk meg a nyomortól a hazát és nemzetet, Béküljenek ki az egy-haza gyermeki egymással, hogy szövetkezessenek a közös ellenségek ellen. Áldás és béke velünk.

x. Légsport. Folyó hó 19-ikén nyitottak meg némi ünneplésséggel a nyiregházi korcsolyázó egylet. A megnyitáson nők is vettek részt. Az összejevetel a kíváncsiság szívetével bírva, publikum is volt jelen felesz számmal. Az idő vizagszalt, egy két csuszamlás is történt, minden nagyobb veszdly nélkül.

(3) A „Dobos Gábor és társai” bűntörvény Debreczenben már kimondották az ítélet, mely szerint Dobos és Blaga kötel általi halálra, Katona 15 évi sánczfogságra ítélték. A bűnosok ügyvédei feleltek, bár Dobos nem oltajta a felelősséget mondván: „ugy is a z leszá n a n a k a vége.”

(4) A folyó hó 21-iken tartott képviseleti gyűlésen jelentés tétetett a városi ügy kölcsön ügyében, küldöttésv nevében Bodnár István jelenté, hogy a kölcsön biztos kilátásban

volt, fázott is. Nehány lépésnyire e rombolástól meg ölnyi hosszú ágak reszgették a világyszerű tűzön, melynek lángjainál aztán sütkérvé, falatozva áldozának nagy ádomást a magyarok isteneké. Így aztan börtöl, lángtól kigyulladt kedélyvel áradt meg a jó kedv és zendült fel a báladal.

A csapat összeállt, riadó lelkesedéssel éneklé el a magyarok szent imáját — a „Szózat” és aztán a Hymnus áhitatjelles dalaival zengett hálat a jó Istennek, ki mind e szépet és fenységét adá.

Mondhatom, hogy midőn a szent földre indult a keresztes vitéz, nem volt emelkedetebb a hanglat, mint a melylyl újból tura kelt a vándor sereg a szent tó partjairól fel a bődös barlanghoz. Feljebb-feljebb vonult a kaspaszkoló lejtőkön a vidám társaság. A kedv és édes zorta szípközt és a lélek, ha hálalós beteg volna is, meggyógyult volna az üdítő út alatt. Lenn a melyben, a sűrű lombonyoknál át csak úgy loppv vetett fel egy-egy búcsupillantást a kékli „tengerszem”, és aztán el-tűnt.

Mind ezen emlékek elő képekként vonultak el lelkem előtt, midőn a tusnádi országútról újból látni lehetett a hegyeket, melyek oly drága gyönyört tartogattak kebleikben, mint a Szent-Anna tava. Elmerengve a multak képein, akkor vevém észre magamat, midőn egészen beszorultam a bérzefalak közé. A bükki mind jobban visszavonult és a fenýó veszi át az uralmat. És ott, a hol az örökzöld fenýesek kezdődnek, ott kezdődik Csikszék is, természetes diadalkapuvá fogadva az utast, a ki földjére lép. A természet már meglepően nagyszerű. Ha az ember visszatérint a mely

van. Majd a városon keresztül vezetendő kövi kitépítés tárgyában kinevezett küldötték jelentése olvastatott fel, e kérdés érdemleges tárgyalása a nagy kölcsön megkötésétől tételt függővé, azonban a küldöttégek addig is megbízottak, hogy a megvétel a tervezette nézve tegeze magát érintkezésbe. Majd tárgyalatnál kezdett a regale bérlek felbeleése a tanács végzése ellen, de mivel pusztán a folyamodás 4 tömött leve tesz, s az idő is előre haladt, a tárgyalás folytatása csótörtökre tüzettett ki.

(5) Az „Önállás” című biztosító és hitelintézet fiók intézetének szervezését Tóth György szervező megkezdte, irrodáját a nagy-debrezzeni és Csillag-utca szegletén levő 1470-ik Figekeyi féle házban tartja. Az aláírás megkezdte az „Önállásra”, azok elfogadtatnak a következő urakkal: L. u k á c s O d ö n, fel-lekésznél, Z a j c z s J ó z s e f, gyám urnál, M i k e c z J ó z s e f, A n g y a l G y u l a, R é p á s y I s t v á n, E r d é l y i A n t a l és P u c h y P á l urakkal, a kik az aláírások gyűjtésére fel vannak hatalmazva.

(6) A „Békomeszei Közlöny” igen nagy terjedelmű politikai lapv változott át szabadelvű irányban. Mutatványmsága bekeletett hozzáink édes érdekes tartalommal.

(7) Miniszteri utasítás folytán mindenfelé erősen utána látnak a pénzügyi közegok a csempesztet meggátlásnak. Így olvastuk ezt e beces lapok legutóbbi számban, és hogy csakugyan így van, több ízben tapasztaltuk. Legközelebb is f. hó 15-én megjelent nálunk O . . . közönségben, hogy megzaklássák kissé azon lovalis polgárokat, kik sehogysen akarják fogyasztani a hazai dohánnyárák nagybcsü (1) productumait. Elkézköd a hivatalos kutatás, járják sorba a házakat, fel-durkálva lakszobákat, padisokát stb: de Szél ur haragos gárdája, mely ezuttal három egyenből állott, semmit sem tudott kiszimatolni s e kitereltetés miatt felbosszankodva, végre egy izraelita polgártársunkhoz térnek be, gondolván, hogy nála okvetlenül fognak találni ama bizonyos keseru piántából egy jókora mennyiségét. De ámbátor két fináncz ur, minden zugot összetur is:” anyi dohánny sem találnak, a mennyivel otthon a kényelmes hivataliszóban pipájukat megtöltéshez csak egyszer is: így hát nem volt egyéb teendő, mint elparógnálni a felsült dúlnak. Hogy pedig a tréfa tökéletes legyen, izraelita polgártársunk, elővesz egy limommal megtöltött zsákot, s ill a berek, nád a kerek, el kezd szaladni. A haragos uraknak sem kellett több, összenéznek s e szavak után: óh, itt van a keresett dohány! rohannak kivont gyergyerrel a deliensz után. Elkézködök árkon bokron át a legszebb akadályverseny, melyet valaha látni lehetett. Midőn a kergetett látta, hogy a fináncz urak ústóke ugyancsak megizsázt, tőndek pedig szémalmost is képes volna elhajtani, e szóra: „megallj!” megszűnteti futását. „Mutasd a dohányt.” Itt van kérem, s azzal kifordítja a bámoló előt zsákiának tartalmát. A tiltott dugurá seholsem levén, képzeltetjük, minő hosszú urad távoztak a vitéz urak e szerencsétlen hajrárt után.

(8) Új írárag. Egy amerikai lap, a következő hirdetést közli a nyíltverben: „Figyelemztetés! Srethoen Pál, vers és próza író (lakik Washington utca 1523. sz. a.) ajánlja magát a u. é. közönség becses figyelmébe. Nev, születésnap, vagy bármely ünneplési alkalomra készit, a legrovidebb idő alatt, versben vagy prózában alkalmi cikkekkel. Egyes darab ára 2 fttól 10 fttig stb.” Valjoin nem találhatók nálunk ilyen vad madarak?

(9) Nyir-Baktán mint értesültünk Braun Fülöp, járás orvos, gyújt a Bözserményi László szülőházát jelölendő emléktáblára. Kivánunk sikert buzgalomának.

Még egy erényes kanyarulat és előttünk áll egy kis világ, mely egézen elüt attól, a melyben eddig jártunk-kelünk. Egy keskeny völgykatalban vagyunk, körül elzárva fenyes bércek által, hogy z ember lenn csak a tájtekző patakok látja minden oldalról pedig vagy a fenyesek örökzöldjét, vagy a magasban kiálló kopár szirtfokokat. Csak a lemosogó eg óthonos arca emlekedett arra, hogy ez a föld is azon nap alatt fekszik, mint az elhagyott tájak. Az Ott balpartján egy kis párkányt vésett bele a természet a hegy meredek oldalába, és ezen párkányon, fenýóteleg között helyezkedett el Tusnádfelől. Könyv, fából épült svájci modoru nyíráltó néhol úgy tapadnak fenn egy-egy szirtfokot, mintha ama talponok építettek volna oda, melyek a szemközti fekvő „Sályonok” megközelíthetlen sziklaüregeiben tanyáznak. A ki járt a svájci bércek között valaha, elfelejtkezik magáról és azt gondolja, hogy Svájcban van.

* **Hir szerint** Kisvárdában műkedvelő társulat fog alakulni, mely már a jövő év elején megkezdendő működését. Kisvárdára ezen a szellemi műveltséget előmozdító tette által csak újabb jelet adandja szép reményekre jogosító haladásának.

(—) **Besenyő környékén** egy csapat farkas mutatkozott a napokban, úgy látszik, hogy ők is tudomásul vették a jágerek megszorítását, mert egész nyugalommal telepedtek le a falu alatt, míg néhány komondor által szeljen nem ütették.

(—) **Kérdés és felelet.** Hány óra járásra van, Anarcho Kisvárdára? Nyárban, ha jó idő van, háromnegyed órányira, őszkor azonban hasár van három óra alatt lehet beérni. Sőt az is megtörtént szeptember közepén a jelen évben, hogy egy szegény szekeres két napig tette meg ezt az utat. Nyárban kiviszik az utast Kisvárdától Anarcho 1 frt-ért, őszkor azonban már fizetünk 5 forintot is. Képzelteti az olvasó, milyen ut lehet az, mely pedig többre kerül már a megyének valamennyi országtájánál. Azok a szakértők!

(—) **Ez is párbaj!** Két jager összeesztet és pedig sem többet sem kevesebbit, mint hogy az egyik azt mondta, hogy a fekete, míg a másik, hogy a sárga rigó fűtöl szobban. Lovagias emberek lévén, párbajt határoztak, még pedig a jelenben divó amerikai párbajban egyeztek meg. Egyikük csakugyan kihuzta a fekete golyót s határozat szerint: akkor és úgy ölel meg magát, ahogy a nyertes akardna. Embertünk megírta végreendetet s el volt minden nap készülvén a halálra. Egy débe betoppant hozzá jager barátja huszáry, egy óriás által. Megjegyzendő, hogy jagerhözök halálig szerelmes volt a — törös kaluskába. A huszáry átadta a tálat egy level kíséretében. A halálra ítélt el nem tudja képezni, mi lehet a tában: puskapor-e, melyre ráülve önmagát kell legberopítani? vagy más ilyes romboló szer. Reszkető kézzel bontja fel a levelet, melyben ez áll: „Határozatunk, hogy N. N. ur az idemlékelt eledelt egy útleben tartozik elkölteni.” A leveleben benne volt a fekete golyó is. Tehát mérge, gondolja emberünk s lekajpa a tált befűdö kendőt s előtte van egy nagy adag — törös csusza, el is költötte minden utóbb nélkül. Történt pedig ez nemes Szabolcsvármegyében, midőn is irnak vala 1875 évt.

(M.) **Szenffy Gyula, zongora-művész** több műkedvelő közreműködésével a helybeli kórház javára, I. évi decz. 27-én a n. vendéglőben hangversenyt rendez, melynek műsorzata oly vonzóan van összeállítva, hogy a t. közönség bizonyára valódi művelthez jutand. Zongorajáték, dalok és szavaltat érdekfeszítő fognak válnakozni. — Meg vagyunk győződve, hogy már a jétények célz tekintetből is, a t. közönség meleg pártfogása nem fog elmaradni. (—) **Grof Lónyai Menyhért rétközi uradalmában** a I. hó 17-én és 18-án tartott közbizottság összesen 439 nyul esett áldozatul. A hajtók körből kitört nyulak száma ezen felül 200—250-re tehető.

(—) **A nyíregyházi polgárság,** az olvasó egyetemi háton kívül meg egy hátt szándékozik adni, mint halljuk, az olvasó egyetel helyiségében. Tapasztalat után irhatjuk, hogy az efféle bálók igen jól szoktak sikerülni.

(—) **Farkasok az utcán!** — Széltében beszél a városban, hogy a mult heten valamelyik nap éjszaka az orosi utcán a bufiora vezetők köz végén egy farkas mutatkozott. — Még pedig a szentannak erősen bizonyították, hogy kérdéses állat csakugyan farkas volt. Legeredetibb pedig az, hogy az illeték töltött fegyverrel voltak, s még sem merték rá löni. **A tiszta ugyan több helyen „beállott”** de: csak nem akar a jég megerősödni, mivel a hideg nem elég erősen „fogja”. Ennek azonban nem adott hitetl. „Szálka” koma, az eszenyi híres primás: hanem saját tapasztalata után akart a jég vastagsága s járhatóságáról meggyőződni; de pörül járt szegény, mert midőn a mult heten csakugyan Eszeny és Szt.-Mártont közén kísérletet teendő, a jegen át akart menni, feleségével, fiával együtt, leszakadt s elszakta a jég alatt. Most már vagy „Hádesben” mulattatja a buslakodó elítelt lelkeket; vagy Dávidnak kontrázi a holdban; de e földön bizonyosan nem huzza el többé a „Kállaitást”, sem a „Kerekes Andrást”.

(—) **Még az ég is ellenszögöl!** Hogyne, mikor olyan hóvizaratok támaszt hazánk egyik másik vidékén, hogy ha a riporterek nem állentenek, nehélt háb magas hófúvások borítják a vaspályákat. A pályák kitisztításához aztán pénz kell, mégpedig csak pénz, a pályák garantizozták s így it is az állam károsul a hó elhárításához szükséges pénz erejéig. — No de lesz megint új kolcsón, lesz pénz, és aztán nagy örömrünk újabb ádofelemelés!

(—) **Szent háb.** Az sem közönséges gondolat — írja a F. P. — a mirol komáromi levelezők értesít. Az ottani fiataliság ugyanis az idef farkas folyamán ugynevezett szentbált szándékozik rendezni, melynek szent tulajdajona abból fogna állani, hogy a férfiak mind barátoknak, a hölgyek pedig apácáknak lesznek öltözödek. (Majd ki is fognak kapni valamelyik dörgedelmes pátertol!)

(—) **Sajátogás eset** történt f. hó 18-ik napján megyénk O. községében. Egyik ottani községi előjáró a járásbeli szolgabíró jelenlétében egy Budapestről keletülő rendőrbiztos által megkötözött. A motázás egy fél napot vett igénybe. A mi leginkább figyelmet érdemel az, hogy a zaklatott egy vén fedhelten életi, községi előjáró s ellenében semmi gyanyok nem létezett, mi a kobozási eljárás

igazolná, mert — a mint értesülünk — az egész hajszja egy álnevű ellátott feladás folytán történt, mintha jelesl bankjegy hamisítás vagy hamis bankjegy terjesztése szerepelne. Ilyen eljárás mellett egytől egyig ki vagyunk törve azon kellemetlen esélynek, hogy valami rossz akaránk egdenunziatíót küld Budapestre hatalom, s minket is sorban megkötözött a ellenünk, s azokivül, hogy — mint jelen esetben is — az eredmény semmi sem lesz, a zaklatás méltatlansága pedig elkekerit, az állam pénztára is rövidsége szenved az ily szükségtelen kiadásokkal. — Am tegye meg a hatalom a kello intézkedéseket saját biztonság érdekében, de alaptalan gyanu, álnevű feladások következtében ne bántalmazzon a fedhelten életi polgárokat. Nem a hajdani Venczelemben lakunk, hanem alkotmányos államban!

(—) **Hibaigazítás.** Lapunk f. évi 51-ik számában az „Onálás” biztosító és hitelintézet ismertetéséről írott népszerűségünk hibából Tamás s y Adolf pesti nagykerekedő neve helyett, mint a társulat alelnöke Loó g Imre ur neve iratott, ezen tévedést ezennel helyre igazítottuk, mivel Loó g Imre ur az intézetnek nem alelnöke, hanem igazgatótanácsosa.

(—) **Vetők a Révész Imre** jelesben szerkesztő Magyar port. egyházi és iskolai fegyelmező-jegyek novemberi és decemberi füzetét, következő tartalommal: „A theologiai irányok s az egyoldala leljen hányát” Dr. Heiszler Józseftől. — Melyen járó és kitűnő kritikai mű. Orthodoxok és modernnek lelki élvezettel olvashatják azt, bár a mű állásponjtja itt is, mint mindig határozottan az orthodox. Targyalásában itt-ott a száraznak látszó logikai fejtegetéseket, és az absztrakt bölcsészeti eszméket még a laikusok előtt is élvezhetővé, sőt vonzóvá teszi felmagasló szemlélemek költői derengésével. Mindenkiné ajánljuk elolvasására. — 2. „Nyilt levele a szerkesztőhöz főiskolánk ügyében” Bihar Imréltől. 3. „Luther, mint nyelvreformátor” Sáfáry Péter. 4. „Nehány szó Meliusz Péter sírjáról, Révész Imre. 5. „Egyh. történelmi tárca stb. Ajánljuk e jeles füzetet az illetők figyelmébe.

(—) **Valahára** Tura községében is befejeztet a régrészes folyamatban lévő birtokrendezés. Talán ez volt megyénkben az utolsó. Mint örvendetes eseményt konstátáljuk, hogy az ottani ref. egyház és belső emberek tagos birtokai a határnak legkedvezőbb minőségű tájából hasítottak ki.

(—) **Kinek kell igazság?** Nekünk nem kell, már tudnillik az a német igazság, melyet valamint Wasserstein névű sógor mint saját lapját (e czimben: „Wahrheit”) egyre küldöz Bécshől a nyakunkra. — Másforma igazság kellene nekünk, de hát rég megmondattuk azt a tudós kalendárium gyártók, hogy „csak az égben az igazság”, tehát mint békés állampolgárok nem zúgolódunk akkor sem, ha az igazság istenőnye olykor-olykor a pénzsel, hatalmasmal és tekintélyvel kacsérködik s nem teljesülhet az epigramm, melyet Petőfinék „A hóhé kőtele” című művérol írt valaki: „a ki megérdemli, ha ebből mind venne, Petőfi barátunk milliomos lenne...”

(—) **Erdekes tudnivaló.** „A Ter tudm. közöny” decemberi számában írja Sz. K.: egy társunk a következő kérdést intézte hozzánk: „széltében azt tanítják, hogy ha dörög a menny, fa alá ne menj, általában magas tárgyaktól, tüztől, füsttől, ércféltől távol tartsd magad és csendesen légy, ne szaladj! Már pedig egy vasuti vonatnál mindezen veszedelem dolgok egysejűle vannak, és még sem hallottuk, hogy ily vonatba utótt volna a villám. Honnan van ez? — Az igaz, hogy ritka de példátlan a villám becspása a vasuti vonatba. 1858. júli. 8. a villám beütött a Birmingham és Wolverhampton között rogozó vonatba. A gépezetűt és fűtőt egy darabig ké lángok köznyezték, az utóbbi egy ités megkábított. Mindeva utas érzett rázkódást és egy kalauz mulékonyan nem is téntül. A villám a vonatból a sinekre szaladt le. — Nézetem szerint a rogozó vonat azért csajja oly ritkán a villámot magához, mivel folyvást mellette fut a villám hárítója is, i. e. a magas póznákra feszített vasvashalozatok. Azt tudjuk, hogy a telegráfvezetékek igen gyakran lebe üt, a huzalokat megolvasztja, szétszaggatja, a póznákat összehasogatja, befut az állomásokra, és ott öl, röhöl, hacsak külön villámhárítóval nem csajlik le a földre. — Megjegyzem még, hogy a vasuti vonatban s fűtő a lokomotívban, hová a felszálló gőz is fűt különben is hivatgatna, a villám nem igen tehet nagy kárt, mert a jó vezetők anyagokon csakhamar lefut a sinekre. — Hogy a villámot a légvonattal betértené, ez csak állítás, mely nincs bizonyítva s nem is igen valószínű.

(—) **Bókra bók** Temsárvát a mult, heten írja a Füg. Polg. — egy tánc estélyen egy szép menyecske sabbosan tánczolván a keringőt, úgy zápogott kiejtette, Tormeszes hogy a fog hamis fog volt, hanem ez a mi hölgyünknek legkevésbé sem zavarta, — elkezdte kérésni a fogat, mely — mint mondá — tiz kemény forintba kerül. — A fog azonban nem került meg, — ki tudja hová esett. Másnap a fogat vesztett hölgy, kis csoportot kap egy ismerőtöl, melyet felvontva abban először egy levelélt talá. „Asszonyom! ön elvesztette a fogát, én megtaláltam, s szerencsésnek érzem magam azt visszaszolgáltatni.” A nő megörül s mindjárt keservesen megbánja, hogy ő derek ismerősének, midőn tánczra kérte fel, kosarat adott. Amde ki írhatná! le menyire sértve érte magát, midőn a csoportot tovább bontva, abban egy idomtalan borjufogott talá! De legyőzi hozzászágát, asztalhoz ül, ir a szálta a fogat a következő sorok kíséretében küldi vissza;

„Uram! Ön lovagiasága és áldozatkészsége igen megbaratolt, hanem oly áldozatot nem fogadtok el, hogy ön az ön kedvemért önmaga t fozsaga meg fogjától...”

(—) **Egy peregrinus,** ki magát tanítól adta ki, beszálásolt collegájához K. községben, s szíves vendéglátással azzal háltalta meg, hogy házi gadjától egy lábraválót és inget elhurkolt. No az igaz, magától ott hagyta helyette cserébe de ifjú barátunk sehogy sincs a cserével megelégedve.

(—) **Hirlaprodalmi styl.** Az „Ellen” mint a lapokban olvassuk, a „Pesti napló” „okos számának” nevezi. — Híla az égnék! a magasbérű régiókban is szépen virágzik a — ponyvairól!

(—) **„Uj idők!”** kedvelt hetilap (divattárczával) 51-ik száma ismét a következő tartalommal jelent meg: „A vallás és tudomány” Dux Adolftól. „Az én világom” (eredeti költemény) Andor Emilől. „Az elhagyott malmok” (eredeti elbeszélés) Lauka Gusztávtól. „Tavaszi dalok” (Heine költeménye), Lithvai Viktoriától. „Fji látmányok” (Turgenieff elbeszélése) M. B. Mollytól. „A búvós pogány szoborok” (Heine k-tól). „Egy estély a piramison” közt” (Eberling A. rajza) B. Büntner Liától. „Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek.” — A borítékon: divat-tárca, Hymen, vidéki élet, sakkjátvány betű-rejtvény, szákrák, vegyesek. Szerkesztő: Benedek Aladr. Előfizetési ára e csinos lapnak évenyegyre 2 ft 50 kr., félve 1 ft 50 kr., egész évre 10 ft. Egész év féléves előfizetők értékes kedvezményeket kapnak. Kisebb rangú hivatalnokok és tanítók számára 20% engedmény. Szerkesztői és kiadó hivatala: Budapest Orsz-utca 14, 1-ső ajtó földszint. E lap igazán maga magát ajánlja.

— **Statistikai tanulmányok** hazánk közegészségi állapota felett című mű jelent meg újabbban az akadémiá kiadásában. A kitűnő gondolat ir művet, mely hazánk halandóságát és népességi viszonyaira vonatkozólag becses adatokat tartalmaz, ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ára 70 kr.

— **„Közseg lapja”** című szakközönyre előfizetési felhívást küldött be hozzánk. Ezen szakközöny mű végzé be első évfolyamát, s teljes számon példányokkal mind az ideig szolgálhat: jövő évre azonban negyedrve nem fog el előfizetni.

— **Táborszky és Parsch** zeneműkeskedésből beküldetett hozzánk „Balaton taván” című dal, zongorára írt Fahrbach Fülöp. — Ára 1 ft 20 kr.

— **„Hasznos Mulattató”** cz. Dolnay Gyula által széles körben ismert folyóirat, a közlelő új évről negyedik évfolyamába lép. Változatos gazdag tartalma, szép képek és gyönyörű kiállítás, a serdülő ifjúság legkedvesebb barátjává tették e vállalatot, mely az iskolai és népkönyvtárak szervezése körül is figyelemre méltó mozgalmat indított meg, s természetleg szerkesztői új 32 füzeteivel valóban máregy-maga kész könyvtárt képez. Ajánlható e legjelesebb írói körök közreműködésével szerkesztő folyóirat az elemi iskola felsőbb osztályu s a polgári és felső népközi, — nemkülönben a gymnasiumi és reáliskolai ifjúság figyelmébe. A vállalat irányu minden ízben magyar, komoly törekvésű buzditó, jellemképző és hasznosabb ajánlék nem nyújtható a törekvő ifjúságnak. — Megjelen 10—12 napos időközökben, 3 ivre terjedő füzetekben, szép képekkel borítékba fűzve, egy év alatt 32 füzet. Előfizetési ára: negyedrve 1 ft 50 kr., félve 3 ft. Kaptható az eddigi folyamok is. Kiadóhivatal, Budapest, kerpesi-ut, Bazárépület.

— **„Lányok lapja”** cím alatt ugyancsak Dolnay Gy. szerkesztésével mellett egy másik nagy fontosságú folyóirat is jelenik meg. Ezen vállalat már egy negyedrve áll fent, s eddig megjelent tartalmas és gyönyörű kiállításu s füzeteivel bizonyítottan életvélősságot és hűzágpolító volt. Az eddig megjelent füzetek első rangú írónk s írónéink tollából a legkitűnőbb közleményeket tartalmazták, képei művészi és az elegáns kiállítású dícséretre válik a pesti könyvnyomda-részvény-társulatnak. E lap a serdülő leányöndékek számára van szerkesztve, tehát a felsőbb osztályu elemi s polgári és felső név, nőnevelői, nőképezdi növendékeknek és a tanodákól kikerült hajdanokak. Hoz e lap gyönyörű költeményeket, jellemképző, s a női erényeket fejlesztő elbeszélést, honleányok arcképj-csarnokát, — könyved ismertető cikkeket, és különösen a háztartási és gazdaszanyok: körébe vágó utmutató közleményeket nagy mennyiségben. Fő czéja a vállalatnak első sorban honserető, vallásos érzésű mivel nővé, de e mellett jó gazdaszanyonja is nevelni édes honuk leányait. E hármas cél körül özpontusul a szerkesztés, mely minden tekintetben kifogástalan és a nagy czélnak teljesen megfelelő. A „Lányok Lapja” 3 ivre terjed, borítékba van fűzve s a legelőgánsb kiállítással és 3—4 képpel hárvonkint kétszer jelenik meg. Előfizetési ára: negyedrve 1 ft 50 kr., félve 3 ft. Kiadóhivatal Budapest, kerpesi ut, Bazárépület.

— **„Hasznos Mulattató”** és „Lányok Lapja” együtt megrendelve: negyedrve 2 ft 60 kr., félve 1 ft 20 kr.
Ajánljuk e jeles folyóiratokat a gyermekek nevelését szíven viselő szülők figyelmébe. Nagyon fontos dolgot, hogy olvas-e valamit az ifjúság, s mi képezi szellemi táplálékát. Az ifjúkori benyomások az egész életre kihatnak, egyikezzünk tehát e benyomások jeles és természetien szerkesztett ifjúsági olvasmányok

által nemessé, az elme, szív és jellem képzése által áldásossá tenni.

* **Lapunk má számához** a Franklin-társulat kiadásában megjelenő lapokról szóló előfizetési felhívás van mellékelve, melyre felvisszátuk t. olvasóink figyelmét.

Fővárosi hírek.

— **Pénztézetek statisztikája.** Egy legközelebb megjelent kimutatás az osztrák-magyar monarchia pénztézetéről a következő érdekes adatokat mutatja: Ausztriában ez időszere működésben van 68 bank, liquiditói és csőd alatt áll 59 bank, működésben 280 takarékpénztár, egy pedig van alakulóban. — Magyarországön működik 109 bank, liquiditói és csőd alatt áll 24; továbbá működik 323 takarékpénztár. Ausztriában a lefolyt évben 20 takarékpénztár keletkezett, Magyarországon pedig négy takarékpénztár és 3 bank. — Szembeszökő körülmény, hogy Magyarországon egy a bankok, mint a takarékpénztárak száma jelentékenyen nagyobb mint Ausztriában, mi abból magyarázható, hogy Bécs az ő hatalmas bankjai nagyob mértékben szolgál a vidéknek, mint Budapest.

— **A kormány,** az „Ell.” szerint, Ujfalusi Miklós országgy. képviselőt királyi biztossal küldötte Széreny- és Krassó megyékbe.

— **Öngyilkosságok.** Hétfőn a fővárosban négy öngyilkossz történt. Két férfi felakasztotta, két asszony megmérgezte magát.

— **Két dragonyos hódította.** Szombaton éjjel két dragonyos köztvéta a gránátos-utczában egy vendéglőben mulatott s összesen 96 kr árú italot fogyasztottak. Midőn fizetésre került a dolg, a katonák a vendéglőt összezárták, felpofozással fenyegették sőt kardot is akartak ellene rántani. A vendégölös erre rendbízott hivatott, ki a garázda katonák rendőrfelügyelő elé akarta állítani. A katonák a felügyelőszoba ajtaja előtt megfordulva, gyorsan elfutottak s egyenesen a Dunának tartottak, hol az egyiket az utána futó rendbízott azon pillanaton csípte el, midőn a Dunába akart ugrani. A másik e közben csakugyan bele is ugrott, de a rendbízott egy történetesen arra menő pénzügyör segélyével a vízből azt is kihuzta, mire azután mindkét katonu a Károly-laktanyai főúrsegnek adott át.

Vidék.

— **Magy hideg.** Rozsnyó vidékén e napokban ugyan hideg volt, hogy a város Fűsttől emelkedő Pozsáló hegyen három embert izegfagyva találtak.

— **Elzengődött bérök.** Mámorosmogye egyik oláh falvában, Rozvárdán, a báró Pichler család néhány tagja roppant nyomorban él. Az illetők már egészen előlathoztak, s az ottani szegény lakosok módjára élnek. Nyáron sertéspasztor, télen pedig kályhafűtők. A báró Pichler család többi tagjai Ausztriában igen kedvező anyagi viszonyok közt élnek.

— **Leégett dohányraktár.** A kismarjai pusztán a kormány részére termelt dohányt, mely egy nagy fészterben szárították, ismeretlen tettesek felgyújtották. A vizsgálatot Lengyel Károly aljárásbíró és a pénzügyminiszteri biztos teljesíték; a vizsgálat alkalmával constatáltatott, hogy harmincznyolczeszer csomó dohány részben porig égett, részben egy összefűstöltött, hogy alig lesz használható.

— **Menyőrgéses télen.** Szarvason a mult vasárnap déiben erősen menyőrgés és villámias volt.

— **A selmecvárosi bányász- és erdőeszté akadémiában** tudvalévolag leginkább virágozott a Németországból áttéltetett „Burschenschaft”, most az akadémiái ifjúság „magyar társaság”-ot alakított, melynek czéja a bányászati és erdőeszté terén a magyar szellemet meghonosítani.

— **Abaujmogye** folyó hó 13-án tartott közgyűlésén a Tisza Kálmán miniszterelnököt kinevezést tudató leirat felolvasatván, indítványt tette, hogy a miniszterelnök udvariasági szempontból üdvözöltsék: a bizottsági tagok egy része, az „A. K. Közl.” szerint, a feliraltban hangsúlyozni kívánta az ország nyomorát s felkérni őhájtát a minisztert, hogy az eddigi rendszerrel, az eddigi politikával hagyjon fel s kezdjen újabb életet; a másik rész szintén beismerte, hogy a miniszterium politikája sirba viszte a nemzetet, hanem ez iránt külön feliraltban velt a miniszteriumot felvilágosítani. — Danilovics kanonok azonban nyilatkozta, hogy a mit a miniszterium az üdvözölték elkövet, az sarcolás, fekete pedig oda nyilatkozott, hogy II-ik Endre óta nem prédikált annyira a nemzet vagyont. Végre is a többség határozata az volt, hogy az üdvözölt felirat menjen a maga szélességében; s a szerelmi felirat fölött pedig határozzon másnap a tisztelt bizottság bölcösége.

— **Sorsbuzás.** A jétényközelekre számt V-ik magyar királyi államsörjété a következő főnyereményeket eredményezték: a főnyereményt (100,000 firtal) nyerte 2129. s. 70 sz.; 20,000 firtal nyert 2796. s. 98. sz.; 5,000 firtal nyerneik 101. s. 37. sz., 2039. s. 32. sz.

Nyírfalombok.

XXII.

(No 6. mint pulykakakas. — A mit IV. Béla tett a magyar főurak serekeivel. — Miért utaztak a negyedik helyen. — Vigyel széket — az ezeken úsz. — A mit szem nem lát, ful nem hall másutt. — No 6.)

De hát már nem lesz vége ennek a sok vádpanasznak? Nem bizony! a mint látjuk,

még csak most kezdődik a szeme, java, tejfel! Ecce Nro 5. már valóságos hímipolyaként lármázik és kurrogat, hogy kicsoda skadulum az tollán, kisedtetni az ülőpadokat a negyedik osztályu kocsikból, hogy azok tulajdonképen kocsiknak sem nevezhetők, hanem inkább ketrec nevet érdemelnek, alkalmasint lovak szállítása végett készülték, reájok is van írva: ülőhely 6 fő számára, és csak később vétettek használatba az utasok részére, hogy a társulat nagyon kevés figyelmet tanusít a humanismus elvei iránt, midőn ilyen homályos, leghányban szenvedő s lábiktákra nézve végzetes hembörcsök erőszakolja a szegényebb sorsu hompolgárokat stb. stb. — Enyje felénk beszélők! hát még így is mer valaki velünk beszélni? Pedig nincs igaza, nincs csak egy mákszemnyi sem. Hát nem tudja-e azt maga pulykamérgű ur! hogy még néhány éve is nem is existált a negyedik osztály s csupán az újabb időkben lépett életbe, még pedig — mint akkor jelezve is volt — a munkásosztály érdekében s főleg a mezei munkások ósós közlekedése szempontjából? Nos mi történik? Csalóka Péter fajta emberek egyet gondolnak... hiszen negyedik helyen csak oda és csak annyi idő alatt érünk, hová a többi osztályokban utazók, e mellett nevetésig csekély összegért s hozzá még csinosabb, szelösebb kocsiban mint a harmadik osztályuak... nosza valamennyi a negyedik

helyre furakodik, még olyanok is, kik négyes fogaton, csengősen, negédesen szoktak különben járni s kik szerintünk, de az igazság szerint is, legalább a második osztályban utazni volnának kötelesek, — világos rövidséget okozva ezen kijátszási manevrre által ugy nekünk mint az államnak, s még azt hirdetve nagy haragosan s mint valami sikerült élczet, hogy csak is azért utaznak a negyedik helyen, mert... nincs ötödik. — Jól van atyafiák! ha ti úgy, mi is úgy! Am u'azzatok negyedik helyen, ezt nem gátolhatjuk, hanem székelt ugyan többé nem kaptok. A munkásosztály hozzá van szokva az álláshoz, egész nap, egész életében azaz keresi kenyerét, annak tehát nem sérelem, ha állhelye nincs pár óráig, (örülhet is szegény ördög, hogy talpa n-m éri a földet!) akik pedig ezen osztályhoz nem tartoznak, köszönjék meg, ha kegyesen e'nezzük, hogy álnok praktikával ok is felhasználják a csak is mezei munkásoknak adott kedvezményt. Egyebiránt a kinek nem tetszik az ácsorgás, vigyen magával kofazásnyólt, eszmadiatrónt vagy tábort székét, s tegye magát rajta teljes kényelemben, ha akarja és a hely engedi akár hosszút is ülhet, — mi nem fogunk elne kigóság tenni! — Aztán azért a néhány filléért senkinek sem lehet olyan nagy kényelmet követelnie... „Olcsó husnak hig a leve” széles e világ. — Végül, hogy egyebet ne említsünk, ezen osztályban legmulatságosabb az utazás. Az indulo mezdony gyors rándítást tesz az egész vonaton, az álló publikum hullámszerűleg igazdooz, egyik azt a részét üti a deszkához, melyely néha gondolkodni szokott, másik azt, mely soha nem gondolkodik, testes fehér eselések sikoltva de mosolygva dőlnek a szomszéd komámurra. Mózes gazda egye kosár tojást a földre ejt jédetében, kacagás, visítás, káromkodás, dal és furulya hang, pipafüst és gyermekivalkodás phantasticus vegyülete s mindezek mindegyik álemáson újabb újabb kiadásban ismételve, oly pártatlan és bizarr látványosságot és hangversenyt képeznek, hová mellettek eltörpül a Dante-féle „divina comedia” elmosódik „a jövő zenéje”...

Van-e még panasz? Igen. — Nro 6. szeretné, ha — mint a moszkau-kurszki vonalon — nálunk is alkalmaznák a világító készüléket, mely a vágányokat a mezdony előtt legalább száz méternyire villanyfény nyel árasztaná el. — No már ilyet kívánni csakugyan nagy impertinencia! Mit mondjunk ennek a nyughatalan embernek? Azt, a mit a vén örmény kereskedő mondott a paplanai becsmerlőnek: „patrócz (pokrócz) kenelek, nem paplan...”

Üzleti értesítés.
A nyiregyházi terménycsarnoknál decz. hó 18-án bejegyzett terményárak.

Piaczi ár.	Kereskedési ár.
Rozs 60—60 fontos	2.80—2.90
75—80 "	2.95—3.00
80—80 "	
Búza	3.65—3.75
84—89 "	0.90—0.90
Árpa	1.70—1.75
Zab	1.65—1.70
Tengeri	1.75—1.80
89 1/2 "	
Köles	1.50—1.60
Bab, tiszta fehér	3.30—3.50
Búkkony	0.90—0.90
Képszatrapce	0.00—0.00
Lenmag	0.60—0.60
Kömörkora	0.00—0.00
Kendermag	0.00—0.00
Malak	0.00—0.00
Napraforgó olaj	0.00—0.00
Szesz 3/4 iteza	15—

100 kóboltól kezdve

Feladás szerkesztő: LUKÁCS ÖDÖN.
Pénztárnok: Vitéz Mihály.

H I R D E T É S E K :

Neuschestrasse 20. sz. Borozló. Neuschestrasse 20.

Mindenféle állomást keresők elhelyezést kapnak bel- és külföldön ugy rögtön, mint később

A „NORDSTERN” központi tudakozó intézetben **Borozlóban.** (1—1)

Tudakozódhatni térti bélyeggel ellátott levélben.

Állomást adóknak szabad koszt.

Legdivatosabb arany karperecek, melltűk és fülbevalók.

LŐRINCZÁK LÁSZLÓ
arany- és ezüstművesnél Debreczenben

a közlegő karácsony- és újévi alkalmakra ajándéknak való ezélszerű

ékszerek
jótállás mellett jutányos árban kaphatók.

Vidékről levélbeni megrendelések — az összeg utánvétele mellett — a legpontosabban teljesíttetnek.

Üzlethelyiség: Széchenyi utca, gr. Dégenfeldház alatt.

Igen elegans brillant és drága köves gyűrűk.

A debreczeni **KÖNYV-, KŐ-MŰNYOMDA S KÁRTYAGYÁRI RÉSZVÉNY-TÁRSULAT**

KÖNYV-, KŐ-MŰNYOMDÁJA
ajánlkozik

mindennemű nyomtatványok jutányos áron gyors és pontos elkészítésére.

Üzlethelyiség, — hova a megrendelések intézése kéretik, — főpiacz, a ref. nagytemplom mellett.

A közlegő karácsony és újévi ünnepek végett 100 db. lithographirozott névjegy nyomási ára csak 1 frt.

Ujoman érkezett áruczikkok a 27 krajezáros első bécsi

KARTONFESTŐ GYÁRI-RAKTÁRBAN.

Helyiség: a nagydebreczeni utczán levő Kerekréty-fele új házban. Találhatók különféle czikkok, melyeknek minősége- és szilárságáról mindenkor kezeskedünk, egyeulő árban

27 krajeval
válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Különös tudomásul
Legujabban Bécsből érkezett legfinomabb divatosabb, ősi s egyéb kelméinket ajánlhatjuk.

Tessék meggyőződni személyesen.
Ez üzlet választékban még a bécsi bázaroak is tul haladja!
Szives pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel.

bécsi első **kartonfestő gyári raktár**

(39—?) Nyiregyházán, nagydebreczeni utca, Kerekréty-fele új házban.

Dr. Trajter Soma jelenti a n. é. közönségnek, hogy Nyiregyházán telepedett le. Lakása a nagy-orosi utcában a Marschalkó Károly ur házában. Szegényeknek rendel saját lakásán naponként délelőtt 10—11 óráig.

Óvszerek.
Legtöbbször francia garnamán, tucatszál 4 frt.ig.
legbiztosabb óvszer **EMPECHEUR**
legjobb gépeset az éjeli magánélet meg-
szűntetésére használható utasítások árán
2 frt.ig kapható
ZIEBER JOHANNAL Grázban.
Gummi arak kölönlegességi raktár. (3—8)

Hirdetés.
Alólirt nagyhalászi erdejében kapható és megrendelhető száraz tűzif, deszkák, ezőlőpök, ezőlőpök, malom és száncaklapok, kerekaklapok, kullók, busztványok és kerekagyak, s mindezek kivárat szertint tolgly, szil vagy kőristábol. Elszállítások — az óla kivételével bárová teljesíttetnek. Fendülő fák minden nap árulhatnak.
N. Halász. 1875. decz. 15.

Hirdetés.
Kittűndien berendezett papír- és írószerek, valamint mindentéle kereskedelmi vonalozott könyvekkel ellátott raktármat, mely az újévűli élethelegű új kereskedelmi törvények szerint minden kereskedőnek nélkülözhetetlen szükségessé kereskedelmi új könyvekkel bőven ellátva van, ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe.
Kaphatók napárnak sat.
Illincz Gyula,
könyv, mű, zene, papír és írószerek kereskedésében
Nyiregyházán, városnépaz épület.

Debreczen, 1875. nyomtatott a részv. társ. könyvnyomdájában.